

Характерною рисою вказаного періоду є неукомплектованість міліції. Ускладнювалась ситуація тим, що одночасно зі спробами укомплектувати штат міліції, проходила спецперевірка особового складу, направлена на виявлення та звільнення з рядів міліції правопорушників. Найпоширенішим заходом, спрямованим на забезпечення законності в діяльності правоохоронців, було звільнення з притягненням до кримінальної відповідальності або без такого, при чому в ряді випадків за скоєння злочинів міліціонерами покаранням була смертна кара. За територіальним принципом, найбільша кількість правопорушень з боку працівників міліції характерна для західних областей України.

Висновок. Отже, в означений період керівництвом відомства велась цілеспрямована робота по забезпеченню дотриманості вимог законності працівниками міліції, проте в силу різних причин вона не давала очікуваних результатів. Хоча, станом на 1952 рік працівниками міліції було здійснено правопорушень різного роду в рази менше, ніж у 1946 році.

Список використаних джерел

1. Про міліцію: Закон Української РСР від 20 грудня 1990 р. № 565–ХІІ // Відомості Верховної ради УРСР. – 1991. – № 4. – Ст. 20.
2. Про арешти, прокурорський нагляд та ведення слідства : постанова РНК СРСР і ЦК ВКП(б) від 17 листопада 1938 р. // Михайленко П. П., Кондратьєв Я. Ю. Історія міліції України у документах і матеріалах : У 3-х т. – Т. 2: 1926–1945. – К.: Генеза, 1999. – С. 156–159.
3. Центральний державний архів громадських об'єднань України (ЦДАГО України), ф. 1, оп. 23, спр. 3638, арк. 124–130.
4. Про порушення радянської законності співробітниками органів МВС по західним областям УРСР за липень–жовтень 1946 року від 26 листопада 1946 р. // Михайленко П. П., Кондратьєв Я. Ю. Історія міліції України у документах і матеріалах : У 3-х т. – Т. 3: 1946–1990. – К.: Генеза, 2000. – С. 278.
5. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 23, спр. 3708, арк. 111–112.
6. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 23, спр. 4939, арк. 12–47.
7. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 23, спр. 5401, арк. 33–36.
8. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 23, спр. 4951, арк. 158–162.
9. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 23, спр. 5169, арк. 21–29.
10. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 23, спр. 4951, арк. 359–376.
11. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 23, спр. 5170, арк. 238–253.
12. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 23, спр. 5, арк. 130–144.
13. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 23, спр. 5728, арк. 15–16.
14. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 23, спр. 5985, арк. 376–395.
15. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 16, спр. 61, арк. 11–18.
16. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 24, спр. 1738, арк. 135–157.

УДК 342.951:64 (477)

Лисюк С.А.

аспірант кафедри адміністративної діяльності НАВС

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

В публікації проводиться аналіз наукових поглядів щодо поняття «ресурси», «забезпечення», «ресурсне забезпечення». На підставі цього запропоновано власне визначення ресурсного забезпечення комунального господарства.

Ключові слова: ресурси, забезпечення, ресурсне забезпечення комунальне господарство.

В публикации проводится анализ научных взглядов относительно понятий ресурсы, обеспечение, ресурсное обеспечение. На основании этого предложено собственное определение ресурсного обеспечения коммунального хозяйства.

Ключевые слова: ресурсы, обеспечение, ресурсное обеспечение коммунального хозяйства.

In the article the analysis of scientific views in relation the resource, provision, resource provision. On the basis this proposed its own definition of resource provision of municipal services.

Key words: resource, provision, resource provision, resource provision of municipal services.

Постановка проблеми. Функціонування житлово-комунального господарства в Україні як одна із основних сфер піклування органів місцевого самоврядування сьогодні відбувається, з одного боку, в умовах прагнення до сталого розвитку населених пунктів, посилення ролі місцевого самоврядування в вирішенні питань життєдіяльності територій, а з іншого – під негативним впливом таких факторів, як недостатнє ресурсне забезпечення місцевого самоврядування (у тому числі – правове), незадовільний технічний стан інфраструктури та високий рівень зношеності основних фондів у житлово-комунальному господарстві, недосконалість управління житлово-комунальним господарством у цілому та окремими його підгалуззями.

Ефективність функціонування та розвитку комунального господарства досягається через оптимізацію складу й обсягів ресурсів. Сукупність ресурсів комунального господарства створює базу для формування його ресурсного забезпечення. Крім того, питання актуалізується необхідністю адаптації законодавства у регулюванні функціонування санітарно-технічних (водоводи, каналізація, підприємства по очищенню міст), енергетичних (електростанції, котельні, теплові, електричні й газові мережі), транспортних (тролейбуси, трамваї) об'єктів та об'єктів зовнішнього благоустрою (шляховоди, зелені насадження, мостові, набережні та ін.), особливо у напрямку забезпечення стандартів якості та вимог Європейського Союзу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам ресурсного забезпечення житлово-комунального господарства присвятили свої праці багато вітчизняних і зарубіжних вчених, зокрема, В. Авер'янова, В. Білоуса, Ю. Битяка, І. Голосніченка, В. Колпакова, А. Комзюка, О. Рябченко, В. Шамрая, О. Буханевич, С. Дорогунцов, В. Ніколаєв, Н. Олійник, В. Пустовойтов, О. Костусев, Л. Кузьменко, О. Мельник, Г. Семчук, Р. Сиротяк, М. Федуняк, Т. Шилова та інші.

Мета статті. Науково-практичні розробки у сфері житлово-комунального господарства не торкнулися особливостей ресурсного забезпечення комунального господарства, його правового регулювання. Стан дослідження цієї проблеми виявився достатньо поверховим, а тому тема статті актуальна для розробки.

Викладення основного матеріалу. У науковій літературі немає єдиної думки щодо складових ресурсного забезпечення розвитку, оскільки умови функціонування сучасного комунального господарства характеризуються динамічністю та невизначеністю середовища, в якому воно функціонує. Пристосування до змін зовнішнього середовища можливе за умов постійного розвитку.

Для ефективного розвитку комунального господарства однією з необхідних умов є наявність ресурсів, які задіяні в процесі його діяльності.

Ресурси є фактором внутрішніх резервів, ефективне використання яких дає змогу забезпечувати як потреби підприємства зокрема, так і потреби суспільства загалом. Значення та вплив ресурсів на ефективність роботи підприємства визначається роллю, яку відіграє ресурс для досягнення цілей підприємства, можливостями його заміни, рівнем впливу ціни на окремі ресурси та оцінюється системою показників, що характеризують ефективність використання ресурсів підприємства та визначають їх вплив на кінцеві результати діяльності [1].

Відомо, що для будь-якого дослідження важливе значення має понятійно-категорійний апарат. У нашому випадку, для з'ясування сутності ресурсного

забезпечення комунального господарства, його особливостей потребує уточнення визначення саме поняття «ресурсного забезпечення». Теорії, що визначають зазначене поняття, були сформовані ще при суспільних відносинах, які істотно відрізняються від сучасних, саме тому вони не можуть повністю задовольнити вимоги сьогодення.

На нашу думку, термін “ресурсне забезпечення” є комплексним, тобто у своєму складі містить терміни “ресурс” та “забезпечення”. Тому для повноти розкриття зазначених термінів необхідно їх проаналізувати.

Аналіз термінів “ресурс” та “забезпечення” дозволить шляхом синтезу цих двох понять отримати тлумачення терміну “ресурсне забезпечення”.

Тлумачні словники розкривають зміст поняття “ресурс” у декількох значеннях. Так, в одному випадку “ресурс” визначається як засіб, до якого можна звернутися в складних обставинах у разі необхідності, в іншому випадку “ресурс” (з технічної точки зору) визначається як можлива тривалість експлуатації машини, що зазначається частіше у її технічному паспорті [2, с.710]. Також у тлумачних словниках це поняття наводиться у множині: “ресурси” – це запаси чого-небудь, які можна використати у разі потреби [3, с.899]. Термін «ресурси» має французьке походження (ressources – допоміжний засіб), що означає засоби, запаси, кошти, можливості, джерела чого-небудь [4, с. 422]. Енциклопедичні джерела цей термін тлумачать як засіб, можливість, якими можна скористатися в разі необхідності, або запаси чого-небудь, які можна використати в разі потреби [5].

В економічній енциклопедичній літературі термін «ресурси» визначається як грошові засоби, цінності, запаси, можливості, джерела засобів і доходів, що можуть бути використані при необхідності [6].

С.В. Мочерний об’єднує грошові засоби, цінності, запаси, можливості, джерела засобів та доходів терміном «основні елементи виробничого потенціалу», тим самим формулюючи термін «ресурси» як основні елементи виробничого потенціалу, які має в розпорядженні система і які використовуються для досягнення конкретних цілей економічного розвитку [7]. Частково поділяє таку думку А. С. Філіпенко, вважаючи ресурси складовими елементами виробничого потенціалу, якими володіє окрема країна чи світове співтовариство і які використовуються для економічного, соціального та науково-технічного розвитку [8].

В.Є. Новицький тлумачить ресурси як матеріальні й інформаційні об’єкти, джерела й передумови одержання необхідних людям матеріальних і духовних благ, які можна використати та реалізувати при існуючих технологіях і соціально-економічних відносинах [9].

О.О. Мамалуй визначає ресурси як капітал фірми, тобто благо, використання якого дає можливість збільшити майбутні блага [10].

Т.В. Якимчук вважає, що ресурс у матеріальному плані є найважливіший речовий компонент, який забезпечує існування людських спільнот у навколишньому природному середовищі в процесі його перетворення, використання та відтворення у спільному виробництві для задоволення потреб. Його вартісний компонент загалом – це грошові надходження, запаси, можливості, джерела доходів та інше [11].

Таким чином, визначення терміна «ресурси» акцентується на двох аспектах. Відповідно до одного визначення «ресурси» – це «запаси», а до іншого, «ресурси» – це «джерела». Підтвердженням зазначеного є тлумачення зазначеного терміну в чинному законодавстві.

Згідно з п. 1.3 Правил технічної експлуатації систем теплопостачання комунальної енергетики України, затвердженими Державним комітетом будівництва, архітектури та житлової політики України 19 січня 1999 року № 9, ресурс – це сумарне напрацювання об'єкта від початку його експлуатації або його відновлення після ремонту до переходу в граничний стан.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2005 року № 668 «Про затвердження Загальних умов укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві» ресурси визначені як матеріальні ресурси, транспортні засоби, будівельні машини та робоча сила, що використовуються для виконання робіт.

Якщо врахувати, що термін «забезпечення» визначається як надання матеріальних засобів і гарантування чогось [12], то можна дати наступне визначення терміна «ресурсне забезпечення». Ресурсне забезпечення – це сукупність організаційно-економічних відносин, спрямованих на оптимальне та своєчасне залучення відповідних запасів для здійснення ефективного виробництва товарів чи послуг [13].

Розглядаючи питання ресурсного забезпечення комунального господарства звертає на себе увагу термін ресурсний потенціал.

Ресурсний потенціал – це сукупність ресурсів, які підприємство має у своєму розпорядженні, а також здатність працівників і менеджерів підприємства до використання ресурсів з метою створення товарів, послуг та отримання максимального ефекту [14, с. 178]. Ресурсний потенціал кількісно можна визначити як сукупність складових, приведених до єдиної розмірності за допомогою спеціальних коефіцієнтів, або може визначатися можливим обсягом виробництва і реалізації продукції, товарів та послуг.

Систематизувавши результати досліджень, можна виділити такі групи ресурсів, які відіграють найважливішу роль в забезпеченні розвитку підприємства [15]: матеріальні ресурси (основні фонди та частка обігових фондів, а саме малоцінні та швидкозношувальні предмети, пакувальні матеріали, паливо, електроенергія); нематеріальні ресурси (об'єкти інтелектуальної власності тощо); трудові ресурси (управлінський, трудовий чи кадровий персонал зайнятий на підприємстві за основною чи допоміжною діяльністю); інтелектуальні ресурси (вміння, знання та навички для створення цінностей тощо); фінансові ресурси (кошти та грошові надходження для виконання фінансових зобов'язань, здійснення витрат та стимулювання працівників); енергетичні ресурси (первинні та вторинні джерела енергії, результатом використання яких є відрахування у бюджет); техніко-технологічні ресурси (сукупність спеціалізованих знарядь, предметів та способів праці, за допомогою яких виробляються певні види однорідної продукції або надаються послуги, що задовольняють однорідні потреби); інформаційні ресурси (сукупність технологічних елементів, які реалізують функції збирання, збереження, оброблення, передавання й доведення до користувачів інформації в організаційно-управлінських системах з використанням вибраного комплексу технічних засобів та наявністю, крім рутинних операцій, елемента творчого характеру, тобто людського фактора, який не підлягає регламентації та формалізації).

Окрім того, звертаємо увагу на те, що елементами ресурсного забезпечення розвитку комунального господарства можна вважати всі види ресурсів, які певним чином пов'язані з його функціонуванням та розвитком. Головна проблема аналізу складових ресурсного забезпечення полягає в тому, що всі його елементи повинні функціонувати як взаємопов'язана сукупність. Виходячи з цього, закономірності

розвитку комунального господарства можуть бути розкриті не як окремо взяті закономірності розвитку його складових, а лише за умови їх поєднання. Саме тому, важливим завданням є визначення ролі кожного окремого елемента. Найбільш об'єктивним методом дослідження принципів формування системи ресурсного забезпечення розвитку комунального господарства та аналізу його складових елементів виступає системний підхід.

На нашу думку, основним принципом оцінювання ефективності використання ресурсів комунального господарства є власне якість оцінювання, що має здійснюватись за єдиними критеріями, за єдиною системою показників, що характеризують різні економічні процеси використання ресурсного потенціалу, з врахування результатів ефективного функціонування та обумовленими потребами витрати, на основі єдиних форм та показників статистичного обліку і планування економіки та її окремих складових. Усі показники економічної ефективності поділяють на узагальнювальних та специфічні. До узагальнювальних показників належать показники ресурсовіддачі – відношення чистої виручки від реалізації до середньої суми використаних ресурсів. Специфічні показники – це показники, що характеризують ефективність окремого виду ресурсів: основних фондів, трудових і фінансових ресурсів.

Сучасні умови розвитку комунального господарства вимагають зміни парадигми оцінки ефективності використання його ресурсів. Ресурси не можуть і не повинні вимірюватись тільки таким показником, як величина затрачених на їх залучення грошових коштів. Цінність ресурсів повинна визначатись їх відповідністю стратегічним пріоритетам розвитку комунального господарства, а не обсягом грошових коштів, витрачених на їх створення, або тим скільки вони коштують самі по собі. Якщо ресурси повністю відповідають стратегії розвитку, то їх цінність суттєво збільшується. І навпаки, якщо ресурси не відповідають стратегії, то навіть за умови витрачання на їх залучення значної суми грошових коштів, цінність їх буде незрівнянно малою.

Важливою умовою ефективного використання ресурсів для забезпечення розвитку є інтегрована взаємодія всіх ресурсів, що формують ресурсну базу розвитку. До ресурсного забезпечення комунального господарства відноситься сукупність ресурсів, що забезпечують ефективне функціонування та якісне обслуговування водопровідно-каналізаційного господарства (водопровідна мережа, каналізація), паливно-енергетичної сфери, сфера благоустрою території та комунального обслуговування.

Висновки. На наш погляд, під ресурсним забезпеченням комунального господарства слід розуміти сукупність певних видів ресурсів (матеріальних, технологічних, трудових, фінансових, інформаційних, інтелектуальних) і джерел їх формування, що безпосередньо беруть участь у процесах розвитку комунального господарства та спрямовані на здійснення ефективної цілеспрямованої діяльності з метою задоволення потреби фізичної або юридичної особи в здійсненні якісного функціонування водопровідно-каналізаційного господарства, паливно-енергетичної сфери, благоустрою території та комунального обслуговування шляхом забезпечення широкомасштабного використання його потенційних можливостей та переходу до якісно нового стану.

Література:

1. Мартиненко В. Стратегія життєздатності підприємств промисловості: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006 – 328 с.
2. Словарь русского языка: в четырех томах. — Т. III. — М.: Изд-во «Русский язык», 1984. — 750 с.
3. Новый тлумачний словник української мови: у 4-х томах. — Т. 3. — К.: "Аконіт", 1998. — 899 с.

4. Словарь иностранных слов. – 16-е изд., испр. – М.: Рус. яз., 1988. – С. 422.
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови [уклад. І голов. ред. В. Т. Бусел] – К.: ВТФ «Перун» 2003. – С. 1027; Золотогоров В. Г. Экономика: Энциклопедический словарь / В. Г. Золотогоров. – Мн.: Интерпрессервис; Книжный Дом, 2003. – 720 с.;
Новий тлумачний словник української мови [уклад. В. В. Яременко, О. М. Сліпушко]. У чотирьох томах. Т.3 – К.: В-во «Аконіт». – С. 927; 899; Словарь иностранных слов [под ред. В. В. Пчелкиной]. – М.: Рус. яз., 1989. – 624 с.
6. Большая Советская энциклопедия [гл. ред. А.М. Прохоров]. В 30-ти т. Изд 3-е – М.: Сов. Энциклопедия, 1975. – Т.22 – С. 134; Большой энциклопедический словарь [гл. ред. А.М. Прохоров] В 2-х т. – Сов. Энциклопедия, 1991. Т.2 – С. 261; Энциклопедический словарь [гл. ред. Б.А. Веденский] В 2-х т. – М.: Сов. Энциклопедия, 1964. Т.2 – С. 307.
7. Економічна енциклопедія [ред. кол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін.]. У 3-х т. Т. 3 – К.: Видав. центр «Академія», 2002. – С. 206; Основи економічної теорії: підруч. [за ред. С. В. Мочерного]. – Тернопіль: АТ "Тарнекс", 1993. – С. 37.
8. Філіпенко А.С. Економіка зарубіжних країн: підруч. / А.С. Філіпенко. – К.: Либідь, 1998. – 416 с.
9. Новицький В. Є. Економічні ресурси цивілізованого розвитку: навч. посіб. / В.Є. Новицький – К.: НАУ, 2004. – С. 31.
10. Основи економічної теорії: підруч. / О.О. Мамалуй, О.А. Гриценко, Л.В. Гриценко, Г.Ю. Дарнопих; за заг. ред. О.О.Мамалуй. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – С. 133.
11. Якимчук Т.В. Ефективний розвиток текстильного виробництва на основі ресурсного забезпечення: Дис. ... канд. екон. наук 08.07.01 – економіка промисловості / Т.В. Якимчук. – Херсон, 2005.
12. Новий тлумачний словник української мови [уклад. В. В. Яременко, О. М. Сліпушко]. У чотирьох томах. Т.3 – К.: В-во «Аконіт». – С. 43.
13. Концеба С.М. Економічна сутність ресурсного забезпечення виробництва продукції / С. М. Концеба // Економіка АПК. - 2010. - № 7. - С. 43-46.
14. Житлово-комунальне господарство міст : навчальний посібник / - К. : КНУБА, 2010. – 246 с.
15. Ресурсне забезпечення розвитку підприємства Кулиняк І.Я., к.е.н., асистент, Шпак О.Г., аспірант, Прийма Л.Р., асистент Національний університет «Львівська політехніка» (м. Львів, Україна) Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 2426 квітня 2013 р.) : у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 1. – С. 148-149.

УДК 342.9

Міленін П.О.,

заступник прокурора Голосіївського району м. Києва

ФОРМИ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ

У статті розглянуто сутність форм державного контролю за діяльністю органів прокуратури. Автором виділено види форм державного контролю за діяльністю органів прокуратури та надано загальнотеоретичну характеристику.

Ключові слова: форма, державний контроль, діяльність органів прокуратури, прокурор.

В статье рассмотрено сущность форм государственного контроля за деятельностью органов прокуратуры. Автором выделены виды форм государственного контроля за деятельностью органов и предоставлено общетеоретическую характеристику.

Ключевые слова: форма, государственный контроль, деятельность органов прокуратуры, прокурор.

In the article examined the essence of forms of state control over the prosecutors activities. The author selected types of forms of state control over the activities of prosecutors and provided general theoretical description.

Keywords: form, state control, the activities of the prosecution, the prosecutor.

В контексті дослідження питання державного контролю за діяльністю органів прокуратури, одним із ключових питань є саме порядок та межі здійснення такого контролю. Державний контроль не може розглядатись як інструмент впливу контролюючих органів на прокуратуру. З огляду на зазначене, форми державного